

ZADANIA MATURALNE Z HISTORII – ŚREDNIOWIECZE

POZIOM ROZSZERZONY

Model odpowiedzi

Nr	Odpowiedź	Punktacja	
1.	A – 2	1 punkt za rozpoznanie stylu 1 punkt za argument	0–2 punkty
2.	plemię / organizacja plemienna	1 punkt	0–1 punkt
3.	A. P B. P C. F	1 punkt 1 punkt 1 punkt	0–3 punkty
4.	<u>Przykładowa poprawna odpowiedź:</u> Różnica w przekazie kronikarzy polega na tym, że Thietmar skupił się na aspekcie religijnym, a Gall Anonim – na aspekcie politycznym.	1 punkt	0–1 punkt
5.	5.1. Literą A oznaczono granice państwa polskiego w czasach Mieszka I. Literą B oznaczono granice państwa polskiego w czasach Bolesława Chrobrego.	1 punkt za <u>dwa</u> poprawne uzupełnienia	0–2 punkty
	5.2. <u>Przykładowe poprawne uzasadnienia:</u> A. W granicach państwa Mieszka I znalazły się takie ziemie, jak: Pomorze Zachodnie, Wielkopolska, Mazowsze, Śląsk oraz Małopolska. B. W granicach państwa Bolesława Chrobrego znalazły się takie ziemie, jak: Grody Czerwieńskie, Morawy, Słowacja oraz Łużyce i Miłsko. Uniezależniło się od Polski Pomorze Zachodnie.	1 punkt za <u>dwa</u> poprawne uzasadnienia	
6.	6.1. powstanie Mieclawa/Masława (na Mazowszu) / bunt Mieclawa/Masława (na Mazowszu)	1 punkt	0–3 punkty
	6.2. D	1 punkt	
	6.3. <u>Przykładowa poprawna odpowiedź:</u> W wyniku powstania Mieclaw/Masław objął władzę na Mazowszu i ogłosił się księciem. / W wyniku powstania Mazowsze uniezależniło się od Polski.	1 punkt	

7.	7.1. krucjata dziecięca	1 punkt	0–3 punkty
	7.2. <u>Przykładowa poprawna odpowiedź:</u> Część dzieci zmarła w wyniku wycieńczenia, chorób i głodu, część przepędzono, inne zostały wzięte do niewoli i sprzedane na targach niewolników.	1 punkt	
	7.3. <u>Przykładowa poprawna odpowiedź:</u> Uważano, że bezbronne i wolne od grzechu dzieci składają się w ofierze w imię zbawienia całego chrześcijańskiego świata. Od tego momentu temat dziecka jako szczególnego wybrańca Boga stał się jednym z ważniejszych zagadnień teologicznych w Kościele.	1 punkt	
8.	D – 1 C – 2	1 punkt za <u>dwa</u> poprawne uzupełnienia	0–1 punkt
9.	9.1. Jagiełło	1 punkt	0–3 punkty
	9.2. <u>Przykładowa poprawna odpowiedź:</u> Jest to podwójny krzyż, który wprowadził Jagiełło po przyjęciu chrztu przez Litwę i koronacji na króla Polski (umieszczony na tarczy jeźdźca herbu Pogoni zamiast słupów Giedymina).	1 punkt	
	9.3. <u>Przykładowa poprawna odpowiedź:</u> Jagiełło wprowadził zmianę na tarczy, ponieważ chciał podkreślić/wzmocnić swoją pozycję wśród chrześcijańskich władców europejskich. Mógł to zrobić jedynie przez przyjęcie chrztu i koronację w obrządku katolickim. Litwa stała się państwem równorzędnym dla państw europejskich. Sam Jagiełło dzięki koronacji stał się pomazańcem Bożym. Jagiełło, zamieszczając podwójny krzyż, dał wyraźny sygnał, że jako władca chrześcijański będzie odtąd bronił przyjętej religii przed wszystkimi, którzy będą podważali chrzest Litwy i Jagiełły.	1 punkt	
10.	A – 1, 3	1 punkt za cechę 1 punkt za <u>dwa</u> argumenty	0–2 punkty
11.	11.1. B	1 punkt	0–2 punkty
	11.2. <u>Uczeń wymienia dwa spośród podanych:</u> <ul style="list-style-type: none"> • rozpad państwa Henryków śląskich, • spustoszenie Śląska, • wzięcie do niewoli wielu jeńców, • śmierć Ludwika Pobożnego i wielu chrześcijan. 	1 punkt	
12.	A – dziesięcina B – danina C – czynsz	1 punkt za <u>trzy</u> poprawne uzupełnienia	0–1 punkt

13.	13.1. B, D	1 punkt	0–2 punkty
	13.2. • styl romański • styl gotycki	1 punkt za <u>dwa</u> poprawnie podane style	
14.	14.1. prawo składu	1 punkt	0–2 punkty
	<u>Przykładowa poprawna odpowiedź:</u> • obowiązek wystawienia przedmiotów handlu lub towaru • zakaz omijania Krakowa w drodze z Węgier lub z Sącza do Torunia • obowiązek sprzedaży miedzi w pierwszej kolejności mieszkańcom Krakowa	1 punkt za <u>trzy</u> poprawnie wymienione obowiązki	
15.	Rycina B <u>Przykładowe poprawne uzasadnienie:</u> Rycina przedstawia miasto ułożone na prawie lubeckim, w którym główny punkt miasta stanowiła szeroka ulica, wzdłuż której znajdowały się najważniejsze budowle miejskie.	1 punkt za poprawne wskazanie ryciny i za uzasadnienie	0–1 punkt
16.	Data roczna: 1411 Nazwa pokoju: pokój toruński	1 punkt za poprawną datę i nazwę pokoju	0–1 punkt
17.	A. Jan Hus B. Jan Wiklif / John Wycliffe C. Joanna d’Arc	1 punkt 1 punkt 1 punkt	0–3 punkty
18.	<u>Przykładowa poprawna odpowiedź:</u> Grafika przedstawia alegoryczny taniec śmierci (<i>danse macabre</i>) będący korowodem ludzi wszystkich stanów na czele z kościotrupem. Wyraża równość wszystkich stanów w obliczu śmierci.	1 punkt	0–2 punkty
19.	19.1. Wojna Dwóch Róż	1 punkt	0–2 punkty
	19.2. <u>Przykładowa poprawna odpowiedź:</u> • początek panowania dynastii Tudorów na tronie angielskim • wzrost znaczenia parlamentu • ugruntowanie odrębności kultury angielskiej	1 punkt za <u>trzy</u> poprawne skutki	
20.	A – Kazimierz Sprawiedliwy B – Władysław Łokietek C – Kazimierz Wielki D – Kazimierz Jagiellończyk	2 punkty za <u>czterech</u> poprawnie podanych władców 1 punkt za <u>dwóch–trzech</u> poprawnie podanych władców	0–2 punkty

21.	21.1. przywilej fundacyjny/założycielski Akademii Krakowskiej	1 punkt	0–2 punkty
	21.2. <u>Przykładowa poprawna odpowiedź:</u> Intencją założyciela Akademii Krakowskiej było wykształcenie ludzi na potrzeby dyplomacji oraz administracji państwowej i kościelnej.	1 punkt	
22.	A – <i>Państwo Boże</i> B – <i>Boska komedia</i> C – <i>Suma teologiczna</i> D – <i>Dekameron</i>	1 punkt za <u>cztery</u> poprawne przyporządkowani a dzieł	0–1 punkt
23.	A. <u>Uczeń wymienia trzy spośród podanych:</u> <ul style="list-style-type: none"> • ustanowienie stałego podatku 2 groszy od łanu i likwidacja pozostałych podatków • przyrzeczenie powierzenia urzędów starostów Polakom, a kasztelanów i wojewodów – szlachcie lokalnej • nałożenie obowiązku wypłaty odszkodowań za wyprawy zagraniczne i wykupienia szlachcica z niewoli przez króla • postanowienie budowy zamków warownych na koszt króla 	1 punkt	0–5 punktów
	B. 1388 Piotrków	1 punkt	
	C. <u>Uczeń wymienia trzy spośród podanych:</u> <ul style="list-style-type: none"> • zagwarantowanie nietykalności osobistej • wprowadzenie zakazu więzienia i konfiskaty dóbr bez wyroku sądu • ustanowienie wyłączności szlachty na piastowanie godności kościelnych 	1 punkt	
	D. Kazimierz Jagiellończyk	1 punkt	
	E. <u>Uczeń wymienia trzy spośród podanych:</u> <ul style="list-style-type: none"> • zwolnienie szlachty z obowiązku płacenia cła za sól i towary własne • przywiązanie chłopów do ziemi (w ciągu roku tylko jeden chłop mógł opuścić wieś; tylko jeden członek rodziny mógł zmienić zawód i iść do miasta, jeśli był jedynakiem, nie mógł opuścić wsi) • wprowadzenie zakazu kupowania ziemi przez mieszczan • wprowadzenie taks wojewodzińskich na towary miejskie 	1 punkt	
24.	24.1. kołowrotek	1 punkt	0–2 punkty
	24.2. <u>Przykładowe poprawne odpowiedzi:</u> <ul style="list-style-type: none"> • przyspieszenie produkcji przędzy • pogorszenie jakości przędzy 	1 punkt za wymienienie <u>jednego</u> skutku pozytywnego i <u>jednego</u> negatywnego	
25.	Wypracowanie		0–12 punktów
ŁĄCZNIE		61 punktów	

Model punktowania zadania 25.

Temat 1.	
Punktacja	Opis
Poziom IV (9–12 pkt)	Uczeń: <ul style="list-style-type: none">• wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując ich różne aspekty (np. dokonał trafnej i celowej selekcji faktów, ze zrozumieniem posłużył się terminologią historyczną oraz ocenił zmiany następujące w stosunkach społeczno-gospodarczych w wyniku rozwoju demokracji szlacheckiej, ocenił wpływ Kościoła na położenie chłopów),• poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację informacji,• poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe,• sformułował wnioski i ocenił funkcjonowanie demokracji szlacheckiej.
Poziom III (6–8 pkt)	Uczeń: <ul style="list-style-type: none">• dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii (np. wymienił i częściowo scharakteryzował przywileje szlacheckie, które miały wpływ na sytuację społeczno-gospodarczą kraju i położenie chłopów),• w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe,• przedstawił zagadnienia w ujęciu dynamicznym (np. ukazał ewolucję ustrojową zmierzającą do demokracji szlacheckiej).
Poziom II (3–5 pkt)	Uczeń: <ul style="list-style-type: none">• przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu (np. wymienił przywileje ograniczające pozycję chłopów i opisał, na czym polegała dziesięcina),• podjął próbę uporządkowania podanej faktografii,• podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych.
Poziom I (1–2 pkt)	Uczeń: <ul style="list-style-type: none">• w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu,• podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazania związków między nimi (np. wymienił jeden z przywilejów ograniczających prawa chłopów, wymienił dziesięcinę),• poprawnie umieścił rozważania w czasie i przestrzeni.

Temat 2.

Punktacja	Opis
Poziom IV (9–12 pkt)	Uczeń: <ul style="list-style-type: none">• wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując ich różne aspekty (np. dokonał trafnej i celowej selekcji faktów, ze zrozumieniem posłużył się terminologią historyczną oraz ocenił zmiany następujące w wyniku epidemii czarnej śmierci w różnych częściach Europy),• poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację informacji,• poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe,• sformułował wnioski i ocenił wpływ epidemii czarnej śmierci na sytuację społeczno-gospodarczą w różnych częściach Europy.
Poziom III (6–8 pkt)	Uczeń: <ul style="list-style-type: none">• dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii (np. w pełni scharakteryzował wpływ epidemii czarnej śmierci na sytuację społeczno-gospodarczą Europy, wskazał i omówił zasięg epidemii czarnej śmierci),• w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe,• przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym (np. wskazał wpływ wyludnienia Europy Zachodniej na gospodarkę).
Poziom II (3–5 pkt)	Uczeń: <ul style="list-style-type: none">• przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu (np. częściowo omówił wpływ epidemii na sytuację społeczno-gospodarczą Europy, wskazał problem wyludnienia Europy Zachodniej),• podjął próbę uporządkowania podanej faktografii,• podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych.
Poziom I (1–2 pkt)	Uczeń: <ul style="list-style-type: none">• w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu,• podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazania związków między nimi (np. wyjaśnił, czym była czarna śmierć),• poprawnie umieścił rozważania w czasie i przestrzeni.